

Adviesraad
Werk & Inkomen
Pijnacker-Nootdorp

Gezamenlijk advies van de Adviesraad Werk en Inkomen en de Wmo-raad over het Voorstel voor het instellen van een Adviesraad Sociaal Domein voor Pijnacker-Nootdorp

Pijnacker, 16 december 2016

Inleiding

Halverwege vorig jaar heeft het College van BenW van onze gemeente kenbaar gemaakt, dat het op termijn de huidige Adviesraad Werk en Inkomen (AWI) en de Wmo-raad wil integreren tot één Adviesraad Sociaal Domein (ASD). Na een periode van voorbereidend overleg is een werkgroep ingesteld met vertegenwoordigers van AWI, Wmo-raad en gemeente. Deze heeft op 8 november jl. een uitgewerkt voorstel gepresenteerd voor het instellen van een ASD.

De AWI en de Wmo-raad hebben dit voorstel besproken en dat heeft geleid tot het onderhavige gezamenlijke advies.

Instemming met het instellen van een ASD

AWI en Wmo-raad kijken verschillend aan tegen de wens van het College van BenW om beide raden te integreren.

De Wmo-raad ziet een aantrekkelijk perspectief bij het voorstel voor het instellen van een ASD. Niet omdat er ontevredenheid bestaat over het functioneren van de huidige raden. Wel vanuit de gedachte dat één ASD slagvaardiger zal kunnen functioneren op het belangrijk groter geworden en het inhoudelijk meer verweven geraakte gemeentelijk beleid in het sociaal domein en de uitvoering daarvan.

De voorgestelde werkwijze met een ASD die zich laat voeden door een goed vertakt en flexibel in te zetten netwerk sociaal domein zal hieraan een belangrijke bijdrage kunnen leveren. Het benutten van dit netwerk past in de opvatting dat door *burgerparticipatie* de in de gemeente beschikbare kennis en ervaring optimaal moet worden gemobiliseerd. Het is ook helemaal in lijn met de *participatieve bestuursstijl* die in het Hoofdlijnenakkoord 2014 – 2018 van onze gemeenteraad wordt bepleit.

De AWI voegt zich naar de wens van het College van BenW om één adviesraad voor het sociaal domein in te stellen en stemt in met het nu voorliggende voorstel. De AWI plaatst hierbij de volgende kanttekeningen.

De AWI spreekt haar zorg uit over en heeft twijfels of de belangen van de doelgroep van de AWI; vooral uitkeringsgerechtigden die door de soberder voorzieningen in toenemende mate te maken hebben met schuldenproblematiek, voldoende aan de orde komen in de nieuwe raad, die een veel groter beleidsterrein omvat met daarin een grote diversiteit aan wetten en regelingen over een veelheid aan onderwerpen.

De AWI adviseert het College en de nieuwe ASD om de belangen van deze groep inwoners niet te laten 'ondersneeuwen'. Verder vraagt de AWI zich af of de ASD, actief op een veel breder terrein dan de beide afzonderlijke oude raden, met de inschakeling van een flexibele schil voldoende slagvaardig kan handelen.

De AWI verzoekt het College en de nieuwe ASD dit regelmatig te evalueren.

Als bijlagen bij dit advies zijn twee overzichten gevoegd, die een helder beeld geven van de deelterreinen op het gebied van werk en inkomen en van maatschappelijke ondersteuning, jeugd, geestelijke gezondheidszorg en schuldhulpverlening waar de ASD mogelijk over moet gaan adviseren. Het is goed om hier rekening mee te houden bij het opzetten van het netwerk sociaal domein.

AWI en Wmo-raad stemmen op hoofdlijnen in met het voorstel van de werkgroep. Op een tweetal punten bepleiten zij echter aanpassingen:

- het samenstellen van de ASD na het besluit van het College van BenW tot instelling;
- de ondersteuning van de ASD.

Het samenstellen van de ASD

De werkgroep stelt op pag. 10 voor dat bij het opstarten van de ASD het College van BenW een voorzitter en een vicevoorzitter benoemt. Deze zouden dan het verzoek moeten krijgen om een voordracht op te stellen voor het benoemen van de overige leden.

AWI en Wmo-raad stellen hier een *alternatief* voor dat meer recht doet aan de wens om de overgang van AWI en Wmo-raad nu naar ASD straks zo vloeiend mogelijk te laten verlopen. Bij dit alternatief verzoekt het College van BenW de huidige voorzitters van AWI en Wmo-raad om samen met de nieuwe voorzitter als sollicitatiecommissie te fungeren. In het geval dat één van de huidige voorzitters van AWI of Wmo-raad wordt benoemd als voorzitter van de ASD, zou uit die 'oude' raad een lid aan de sollicitatiecommissie toegevoegd kunnen worden.

De ondersteuning van de ASD

AWI en Wmo-raad zijn van oordeel dat er in het voorstel van de werkgroep een grote tegenspraak zit tussen enerzijds de ambitie om met ASD deskundigheid en ervaringskennis in onze gemeente te mobiliseren en anderzijds de ernstig tekort schietende financiële middelen om dat straks te kunnen waar maken. Zij begrijpen dat alleen door het accepteren van de door de betrokken wethouders aangegeven budgettaire klem van € 30.000 de leden van de werkgroep tot een gezamenlijk voorstel konden komen. In deze volgende fase van de besluitvorming doen zij echter een klemmend beroep op het College van BenW om de ASD meer armslag te geven.

Het hierna volgende overzicht geeft helder aan hoeveel AWI en Wmo-raad thans kosten, het voorstel van de werkgroep en de door AWI en Wmo-raad in dit advies bepleite aanpassingen.

	<i>gezamenlijke kosten van AWI en Wmo-raad in 2015</i>	<i>voorstel werkgroep</i>	<i>advies van AWI en Wmo-raad</i>
onafhankelijke secretaris	0	15.000	20.400
secretaris / secretaresse	3.130	0	0
voorzitter	0	4.000	4.000
vacatiegelden	14.170	8.000	8.000
werkbudget	7.550	3.000	7.550
totaal	24.850	30.000	39.950

AWI en Wmo-raad vinden het absoluut noodzakelijk dat meer middelen beschikbaar komen voor het aanstellen van een *onafhankelijke secretaris*. Met een verwijzing naar de op pag.7 van het voorstel van de werkgroep geïnventariseerde taken, is een beschikbaarheid van gemiddeld 8 uur per week een absoluut minimum. Uitgaande van 48 werkweken à 8 uur is dat in totaal 384 uur. In het verlengde van het voorstel van de werkgroep zal dan moeten worden aangekoerst op het vinden van een gekwalificeerde zzp'er op minimaal Hbo-niveau. Een uurtarief van € 45 is dan waarschijnlijk aan de te lage kant. Wanneer hier toch van wordt uitgegaan bedragen de kosten $384 \times € 45 = € 17.280$ excl. BTW, dus inclusief afgerond € 20.408

Het door de werkgroep voorgestelde bedrag van € 3.000 voor het werkbudget achten AWI en Wmo-raad evenmin reëel. Uit dit budget moeten de kosten worden betaald voor deskundigheidsbevordering, het organiseren van tafeltjesavonden, het activeren van 'de schil', het inhuren van goede sprekers/deskundigen op deelterreinen, etc. Deze uitgaven bedroegen voor de AWI en de Wmo-raad in 2015 in totaal € 7.550. Voorgesteld wordt om van dat bedrag uit te blijven gaan.

Afrondende opmerkingen

Het grootste obstakel voor een succesvol opstarten van een ASD is naar het oordeel van AWI en Wmo-raad nu het beschikbaar stellen van een toereikend budget. Het bepleite budget van €40.000 is € 15.000 hoger dan in 2015 gezamenlijk werd uitgegeven voor AWI en Wmo-raad. Het is € 10.000 meer dan waarvan de werkgroep in zijn voorstel uitging.

Een goede manier om naar het voor de ASD gevraagde budget te kijken is ook het beantwoorden van de twee volgende vragen:

- waarom moet één ASD straks € 15.000 meer kosten dan vroeger afzonderlijk AWI en Wmo-raad gezamenlijk?
- wat gaat onze gemeente missen wanneer het Collega van BenW vasthoudt aan een budget van € 30.000?

De ASD krijgt een veel groter en gecompliceerder werkterrein dan tot 2015 het geval was voor AWI en Wmo-raad. Het voorstel van de werkgroep biedt als belangrijkste instrument om deze uitdaging aan te gaan het opbouwen van en vaardig werken met een netwerk sociaal domein. Langs die weg moet het in onze gemeente grote potentieel aan kennis en ervaring worden gemobiliseerd ten behoeve van kwalitatief hoogwaardig adviseren. Het op deze manier inschakelen van ervaringsdeskundigen en professionals is uitvoering geven aan burgerparticipatie en een participatieve bestuursstijl in het sociaal domein. Het beschikbaar zijn van een constant stimulerende onafhankelijke secretaris die daarvoor voldoende tijd krijgt, zal het verschil gaan uitmaken tussen een veelbelovend idee dat concreet handen en voeten krijgt of dat in schoonheid strandt. Dit rechtvaardigt een extra investering van € 15.000 ten opzichte van de gang van zaken nu.

Logischerwijs is het antwoord op de eerste vraag ook al een deel van het antwoord op de tweede. Met een totaalbedrag van € 30.000 is de kans klein dat het netwerk sociaal domein echt van de grond komt en effectief gaat functioneren. Er zullen minder relevante behulpzame adviezen voor beleid en uitvoering worden uitgebracht. Ook met een budget van € 40.000 zal de ASD nog moeten werken volgens het adagium 'als het niet kan zoals het moet, moet het maar zoals het kan'. Dan is er echter wel een kans dat de ASD zich ontwikkelt tot een adviesorgaan dat de moeite waard is. Daar kan nog iets aan worden toegevoegd. Alle inspanningen van de ASD en het netwerk sociaal domein kunnen worden getypeerd als vrijwilligerswerk ten behoeve van de publieke zaak. Een beroep op vrijwilligers vereist dat zij worden gemotiveerd om hun tijd belangeloos in te zetten. Dat betekent dat zij moeten kunnen zien dat hun inspanningen tot tastbare resultaten leiden. Zij moeten ook 'een beloning' zien in de vorm van het ontvangen van relevante informatie die zij anders niet zouden hebben gekregen en het kunnen leggen van interessante contacten. Ook hier is de constant stuwende onafhankelijke secretaris cruciaal.

De samenvoeging van AWI en Wmo-raad tot een ASD is een grote stap. Datzelfde geldt voor de ambitie van het opzetten van een netwerk sociaal domein en het werken met een ondersteunende onafhankelijke secretaris. Het is daarom wenselijk dat de ASD twee jaar na zijn start evalueert hoe dit alles naar zijn oordeel is verlopen en daarover publiekelijk rekenschap aflegt.

Piet van Adrichem
voorzitter Adviesraad Werk en Inkomen

Jan Zandijk
voorzitter Wmo-raad

Bijlage 1 Deelterreinen Werk en Inkomen

Participatie (sociale werkvoorziening)

Werkzoekenden/werkgevers/banenafspraken

Inwoners participeren naar vermogen op de arbeidsmarkt bij voorkeur door werk, of indien dit niet haalbaar is door vrijwilligerswerk of arbeidsmatige dagbesteding.

Doelgroep: inwoners met of zonder bijstandsuitkering

Gemeente:

- Met bijstandsuitkering
 - Kansrijken
 - Kwetsbaren
- Zonder bijstandsuitkering
 - Mensen met een arbeidsbeperking en verminderde loonwaarde
 - Jongeren van 18 – 27 jaar zonder startkwalificatie
- Wsw-ers
 - Mensen met dienstbetrekking bij een sociale werkvoorziening
 - Begeleidwerken in het kader van de WsW
 - Beschutwerk voor mensen met een arbeidsbeperking

Niet gemeentelijke doelgroep:

- WW-ers
 - uitkering via UWV (kortdurend)
 - Wajongers met arbeidsvermogen (mensen met een arbeidsbeperking die vóór 1 jan. 2015 een uitkering ontvingen)

Insteek lokale werkgeversdienstverlening: samenwerking tussen verschillende partijen zowel lokaal als regionaal.

Armoedebeleid:

Van belang is het signaleren van de risicogroepen zie in dit kader item schuldhulpverlening hieronder.

- Instrumenten voor financiële ondersteuning
 - Bijzondere bijstand
 - Individuele inkomens toeslag
 - Kwijtschelding gemeentelijke belastingen
 - Collectieve zorgverzekering
 - Participatieregeling sportieve, culturele en educatieve activiteiten
 - Jeugdsport en cultuurfonds
 - Regeling schoolkosten
- Effecten van het lokale en landelijk armoedebeleid op:
 - Huishoudens en inkomensgrenzen
 - Vrije bestedingen
 - Effect inkomensverhoging
 - Effect gemeentelijk inkomensondersteuning

Schuldhelpverlening:

Doelgroep: in principe elke inwoner met problematische privé-schulden.

- Gezinnen met kinderen
- Eén ouder gezinnen
- Mensen in echtscheiding
- Minima/uitkeringsgerechtigden
- Zelfstandige ondernemers
- woningeigenaren
- Recidivisten
- Jongeren
- Laaggeletterden
- Vluchtelingen/Statushouders
- Niet westerse allochtonen
- Vroeg signalering
- Preventie
- Voorlichting

Bijlage 2 Rol Wmo-raad bij het sociale domein

In het sociale domein vonden grote wijzigingen plaats:

- Het is de grootste herziening van de verzorgingsstaat ooit.
- In 2015 is veel wetgeving veranderd: Participatiewet, WMO 2015, Jeugdwet en de Wet op het Passend Onderwijs.
- Er komt een deelfonds sociaal domein waar het participatiebudget en de middelen uit de huidige WSW, Jeugdzorg en WMO worden ondergebracht.

Het gaat in deze herziening van de verzorgingsstaat om een **transitie** en een **transformatie**. De transformatie betreft het anders werken om met minder budget kwalitatief betere zorg dichtbij inwoners te organiseren. Het belang en de impact van deze decentralisaties is ENORM! De gemeente werkt er hard aan om alles in goede banen te leiden.

Uitgebrachte adviezen Wmo-raad vanaf 2014 (start zittingstermijn):

1. Over de resultaten van het gezondheidsonderzoek GGD
2. Over de keuzenota sociaal domein
3. Over 3 concept-verordeningen: Wmo, jeugdhulp en Inspraak en medezeggenschap in het sociale domein
4. Over integraal accommodatieplan maatschappelijk vastgoed
5. Over resultaten actieplan mantelzorg
6. Over beleidsregels jeugdhulp en Wmo
7. Over regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling
8. Over huisvestingsverordening
9. Over cliëntondersteuning in Pijnacker-Nootdorp
10. Over achtergrondinformatie preventief jeugdbeleid en het kader preventief jeugdbeleid
11. Over ontwerp uitvoeringsstrategie wonen
12. Over implementatieplan doelgroepenvervoer
13. Over Regioplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Onderwerpen die op de agenda van de Wmo-raad in de eerste helft van 2017 staan:

- a. Uitkomsten ervaringen met kernteams
- b. Ontwikkelingen pleegzorg
- c. Aanpak verwarde personen (GGz)
- d. Sturen op resultaat in de jeugdhulp
- e. Uitvoeringsplan preventie jeugd
- f. Sturing in de jeugdhulp (informatie)
- g. Regionale herziening pleegzorg en gezinshuizen
- h. Financiële monitor sociaal domein
- i. Opgave wonen voor zorgdoelgroepen regio Haaglanden
- j. Regiovisie Jeugdbescherming en Jeugdreclassering in relatie tot de kernteams
- k. Resultaten cliëntervaringsonderzoek jeugdhulp
- l. Regionaal inkoopkader jeugdhulp 2018-2020
- m. Lokaal inkoopplan jeugdhulp 2018
- n. Bekostigingssystematiek begeleiding Wmo
- o. Resultaten evaluatie toegang sociaal domein
- p. Sportnota

- q. Zelftest cliëntenondersteuning
- r. Cliëntervaringsonderzoek onder mantelzorgers.

Onderwerpen waarbij de vinger ook aan de pols moet blijven:

- I. Laagdrempelige bereikbaarheid Wmo-loket
- II. Professionalisering consultants waar nodig
- III. Ouderenzorg
- IV. Kwaliteit van zorg en ondersteuning
- V. Toezicht op kwaliteit en ondersteuning
- VI. Onderzoek, diagnostiek, indicatie en zorgtoewijzing in GGz, jeugdhulp, jeugd-GGz, mensen met een beperking, maatschappelijk werk
- VII. Inzetten van Burgerkracht
- VIII. Onafhankelijke cliëntondersteuning
- IX. Communicatie met inwoners
- X. Medezeggenschap
- XI. Toegang tot hulp op maat
- XII. Vraaggericht indiceren
- XIII. Wijkgericht werken
- XIV. Wet- en regelgeving landelijk
- XV. Regionale samenwerking (is onvermijdelijk, welke invloed/rol heeft onze gemeente?)
- XVI. Veilig thuis
- XVII. Omgevingswet in ontwikkeling, ook van invloed op het sociale domein
- XVIII. Hoe gaat het intern in onze gemeente
- XIX. Etc., etc.